KUUROMYKKÄIN LEHTI

SUOMEN KUUROMYKKÄINLIITON ÄÄNENKANNATTAJA

N:o 11. Marraskuu. | TOIMITTAJAT: JOHN SUNDBERG Vastaava. HUUGO NYBERG Toim. sihteeri. | 23:s vuosik. 1918.

— *Tilauksia vastaanotetaan kaikissa postitoimistoissa.* — *Hinta 2 mk. koko vuodelta.* —

Koti.

Kuinka tuo sana kuuluukaan kauniilta, kuinka se saakaan sydämemme sykähtelemään! Sana »koti» saa sielumme parhaimmat osat väräjämään.

Koti on se paikka, jossa me ensi kerran näemme päivänvalon ja osan rakkaasta isänmaastamme. Siellä me saamme ensimmäiset neuvot ja ohjeet elämän taipaleelle valmistuaksemme. Kodissa me kasvamme lapsesta nuorukaiseksi ja vartumme mieheksi ja naiseksi, saavuttaen elämän täydellisen kukoistuksen. —

Mutta on myös paljon sellaisiakin, jotka eivät saa nauttia kodin onnesta, eivät sen turvissa kasvaa, vaan heidän täytyy jo nuorena jättää koti ja lähteä avaraan maailmaan etsimään työtä, elääkseen, jos kodissa vallitsee alituinen puute ja kurjuus. Nämä lapset jäävät vaille vanhempien ohjausta, eikä heitä maailmalla ole kodin muisto rohkaisemassa silloin, kun askeleet horjuvat, eikä ehkäisemässä lankeemasta rikoksiin ja paheisiin. —

Koti on meille niin arvaamattoman kallis, ettemme sitä kyllin osaa sanoillamme ja puheillamme kuvata. Mutta kodin todellista arvoa emme täydellisesti tunne, ennenkuin olemme jonkun aikaa saaneet kodittomina harhailla tuntemattomassa maailmassa. Siellä ei ole ketään tosi-ystävää, jonka puoleen voisimme kääntyä silloin, kun olemme avun tarpeessa. Mutta kotona ovat asiat toisin, siellä ovat vanhempamme huoliamme huojentamassa ja kuormaamme keventämässä. —

Meistä nuorista k.-mykistä tuntunee koti aivan sietämättömältä vankilalta, jossa olemme ikäänkuin siivistänsä sidotut linnut, joten emme saa toimia oman mielemme mukaan. Siksi moni meistä sanookin: »Minä lähden pois kotoani, pois pikku-oloista väljemmille vesille. Minun täytyy saada toimia oman mieleni mukaan, ei minua huvita yhtään tämä kotoinen elämä, sillä minun tulee saada olla vapaa.» —

Näin me uhmamielin suljemme rakkaan kotiveräjän ja lähdemme taivaltamaan avaraan maailmaan, toteuttamaan vapausunelmaamme, joka useimmiten onkin mitä suurin pettymys. Täällä maailmassa olemme monasti vaarassa lankeamaan monen moniin paheisiin, joita on niin äärettömän paljo viritetty ansoiksi tottumattomille ja elämää kokemattomalle nuorisolle. Niihin onkin niin äärettömän paljo nuorisoa langennut ja sortunut. Silloin olisivat tarpeen rakkaan isän ja hellän äidin lohduttavat sanat. Silloin me vasta alamme huomata kodin merkityksen, mutta silloin on se jo myöhäistä, sillä olemme ehtineet kärsimysten maljasta maistaa. Mutta josta, kenties olisimme säästyneet, jos olisimme kodissamme pysyneet. —

K.-m. nuoriso, pysykää kodeissanne, vaikka ne olisivat pienemmätkin! Kyllä siellä riittää aivan kylliksi toimintaa jokaiselle ilman muualta etsimättä. Mutta me nuoret emme kyllin täydellisesti vanhempiamme ymmärrä, vaikka he kaikessa juuri meidän parastamme tarkoittavatkin.

Löytyy kuitenkin koteja, joissa k.-m. nuoriso ei parhaimmalla tahdollakaan voi pysyä, vaan pyrkii maailmalle, ja syitä siihen onkin niin monenlaisia, ensinnäkin se, että kodista puuttuu yhteisymmärrys vanhempien ja lasten välillä, toiseksi taas voi kodissa olla liikaa väkeä ja toimeentulo on mahdotonta. Siksipä juuri on monen nuoren k.-m. pakko lähteä maailmalle voidakseen elää. —

On kuitenkin, ikävä kyllä, paljo sellaisiakin nuoria k.-mykkiä, joilla on varakas ja hyvä koti, mutta niissä eivät kuitenkaan vanhempiensa hartaista pyynnöistä huolimatta tahdo pysyä. Maailma heitä viehättää enemmän kuin koti. Mutta se on suurta kiittämättömyyttä kodille. Kodin antamaa hyvyyttä emme voi korvata millään muulla, kuin että ilomielin pysymme kodissamme, jos vanhempamme meitä siellä tarvitsevat ja teemme työtä sen hyväksi. Oi jospa kerrankin oppisimme ymmärtämään miten arvokas koti meille on. —

K.-m., jotka olette kotinne maailman houkuttelemana jättäneet, muistelkaa pikkusenkin sitä, tätä lukiessanne. Kuvitelkaa mielessänne, mikä herttainen näky: Järven rannalla pikkunen tölli ja sen takana jylhä metsä, jossa talvisin huurupartaiset puut ystävällisesti houkuttelevat sen puhtoisia latuja hiihtelemään. Kesällä taasen on siellä niin vilpoisata astella ja Tapiolan runsaita antimia mättähiltä maistella. — Kaikki kodin ympärillä on niin tutunomaista ja rakasta yksinpä pienet polutkin. Niitä myöten voisi sokkonakin kulkea, mihin tahansa, eksymättä, kaatumatta. Entäs kodin sisäpuolella sitten. Mikä miellyttävä lämpö henkii tulijaa vastaan, kun hän astuu tuttuun tupaan. Kaikki on niin kodikasta, lattiasta kattoon, vaikkakin yksinkertaista. Niin turvaisaa ja rauhallista on kodin seinien sisäpuolella, kun maailmassa myrskyt pauhaa. — Oi siunaa kallista kotiamme Sä valtija ylhäisin! —

Mukaellut »Koti»-lehden mukaan

Pohjalaistyttö.

Päivä Nikkarilassa.

Oli kaunis talvinen päivä marraskuussa, kun ajoin Pieksämäen asemalta Nikkarilan kuuromykkänaisten kotiin. Hevonen oli lähetetty ottamaan vastaan asemalta. Valkoiset lumihanget kimaltelivat matkalla kaikkialla. Ja Nikkarilan tila näytti kauniilta illan hiljaisuudessa valkoisten lumikinosten ympäröimänä.

Hauskaa oli astua sisään tähän kotiin, josta ennen oli paljon kuullut puhuttavan. Ystävällisesti otti talonväki tulijan vastaan. Heti huomasi, että tässä on koti, jossa viihtyvät sekä oppilaat että opettajat ja vieraat.

Aamulla varhain toisena päivänä oli koko talo liikkeellä. Uteliaana nousin katselemaan, näkemään ja kuulemaan tätä hyörinää ja hommaa. Halusin nähdä ensin navetan, tallin ja sikalan sekä kanalan. Se luvattiinkin. Johtajatar, neiti Wialen, itse kuletti katsojaa paikasta toiseen. Ensin tultiin navettaan, jossa muutamat tytöt toimittivat askareitaan, lakaisivat, puhdistivat, ruokkivat ja juottivat lehmiä ja vasikoita. Reippaasti, vikkelästi ja iloisesti näytti kaikki työ käyvän. Hoidettavana olikin 26 lehmää, 3 hiehoa ja 2 härkää eli yhteensä 31 eläintä. Jokaisen pilttuun vieressä oli eläimen nimi. Niiden nimet ovat kauniit. Lehmien nimet aakkosjärjestyksessä ovat:

Aallotar, Ilmatar, Kestikki, Kulta, Leikuna, Lemmikki, Lilla, Louhi, Mainio, Mielikki, Nätti, Palmu, Sima, Sirkka, Siro, Sisko, Sukkela, Sulima, Tuike, Tuulikki, Tyttö, Tähdikki, Ulpukka ja Ystävä.

Hiehot ovat: Ehto, Ensikki ja Ensio sekä härät Lelu ja Elo.

Sitäpaitsi oli navetassa 6 pientä vasikkaa ja 4 kaunista lammasta.

Sikalassa taasen oli 10 possua ja 7 suurta sikaa.

Tämän jälkeen mentiin katsomaan tallia, jossa solakat ja väkevät hevoset olivat pilttuissa. Niitä oli 5, nimittäin: Jyry, Maiju, Pekka, Pella ja Poju. Niillä on paljon työtä kesällä. Ne saavat olla ajo- ja peltotöissä.

Tallin lähellä on kanala, jossa oli 70 kanaa ja muutamia kukkoja. Niillä on suuri huone, jossa ne elävät talvella. Siellä ne viihtyvät hyvin. Kesällä ne pääsevät pihalle. Kanat munivat paljon munia, joita myödään ja käytetään kodin taloudessa.

Ulkona näytettiin katsojalle vielä sauna ja riihi, jossa talon viljat puidaan. Kodin lähellä on pieni, sievä lampi, jonka nimi on Säälampi. Sen rannalla on pyykkitupa ja uimahuone. Säälammen vieressä on järvi, nimeltä Kukkarojärvi. Sekä lampi että järvi kaunistavat Nikkarilan seutuja ja siellä on hupaista soudella ja uida kesäisinä kuumina päivinä.

Kodin lähellä on Kortemäen tila ja edempänä siitä sijaitsee Teinilän torppa, jonne oppilaat opettajineen tekevät huvimatkoja. Edellinen näkyy kodin pihalle. Johtajatar kertoi, että laskiaisena aina tehdään huviretki jonnekin. Silloin on käyty myös Kortemäessä. Huviretkiä on usein tehty

hevosilla, joten laskiaisen vietto on tuntunut hauskemmalta.

Ulkoa vietiin vieras sisään. Paljon oli sielläkin näkemistä. Käytiin suuressa, taitavasti järjestetyssä keittiössä, jossa tytöt kuorivat perunoita, keittivät ruokaa, leipoivat, paistoivat leipiä, puhdistivat astioita ja hyörivät ja pyörivät työssä aamusta iltaan.

Keittiöstä mentiin meijerihuoneeseen, jossa maidosta koneella valmistettiin voita. Se oli kovin puhdas ja siisti huone. Mielellään tytöt siellä työskentelivät ja oppivat voin ja juuston valmistusta.

Alas tultua näytettiin minulle oppilaiden lukusali, jossa oli monellaisia lehtiä: Kuuromykkäin Lehti, Helsingin Sanomat, Mikkelin Sanomat, Lähetyssanomat, Kodin Kuvasto, Koti ja Kotimaa. Sitävastoin oli vähän kirjoja, kun oppilailla ei ole aikaa lukea paljon. Oppilaskirjasto kuitenkin voisi olla, että ainakin kehittyneemmät oppilaat saisivat kuuromykkäinkouluissa viritettyä lukuhaluaan tyydyttää.

Olin nähnyt nyt paljon katsomisen arvoista. Menin sitten pihalle, kävelin ja tulin puuvajan lähelle. Kuulin puita hakattavan. Uteliaana menin katsomaan, kuka kodin halot hakkaa ja

Nikkarila.

Sitten siirryttiin kahteen suureen saliin, jotka ovat käsityöhuoneita. Niissä on kangaspuita, joita on 9, ompelukoneita, rukkeja y. m. käsityövälineitä. Ahkerasti ja taitavasti tytöt kutoivat monellaisia sieviä kankaita. Toiset karstasivat villoja ja toiset niitä kehräsivät rukeilla. Toiset ompelivat vaatteita ompelukoneilla ja neuloilla. Kaikki kodissa tarvittava kangas kudotaan kotona ja tytöt valmistavat itse vaatteensa. Käsitöissäkin tytöt ovat oppineet paljon uutta. Ja päästyään kodista, osaavat he itse leikata ja ommella vaatteita. Käsitöissä ovat tytöt koko päivän. He tulevat sinne aina määrättyinä tunteina ja muiden töiden lomassa l. välissä. Käsitöiden opettajattarella onkin pitkät työpäivät opettaessaan aamusta iltaan oppilaitaan.

Täältä ohjattiin vieras rakennuksen toiseen kerrokseen. Siellä ovat oppilaiden asunnot. Kodin 20 oppilasta on sijoitettu useampaan huoneeseen.

pilkkoo. Hämmästyin, kun näin tyttöjen reippaasti kirvestä heiluttavan. Iloisesti he sahasivat ja hakkasivat, niinkuin miehet. Ei siinä valitettu eikä lepäilty eikä kelloa katsottu! Ihmettelin ja ajattelin, olisipa muuallakin noin reippaita tyttöjä ja — poikia.

Kaikki työ kodissa on järjestetty. Siellä on työnkierto. Ensin jokainen saa olla 3 viikkoa navetassa, tehden joka viikko eri tehtäviä. Sitten saa olla yhden viikon meijeritöissä. Sen jälkeen muutetaan oppilas keittiöön, jossa saa työskennellä 2 viikkoa. Keittiöistä pääsee kanalaan yhdeksi viikoksi. Sen työn loputtua, alkaa järjestystyöt, joita kestää 4 viikkoa. Järjestystöitä tehdään eri paikoissa: Opettajain ja tyttöjen huoneissa, saleissa y. m. Lauvantaisin on suursiivous. Lopuksi tulee tytöstä sisäkkö, joka kattaa ruokapöydät, tarjoo ruokaa y. m., tuo astiat kaappiin j. n. e. Sisäköillä on myöskin enemmän aikaa tehdä käsitöitä kuin toisilla.

Tytöt keittiössä.

Tytöt saavat käytännöllisen opin lisäksi tietopuolista opetusta, joka liittyy käytännöllisen työn eri osiin. Sitäpaitsi opetetaan uskontoa ja laskentoa sekä kirjoitetaan päiväkirjaa.

Sunnuntaisin iltapäivällä kokoontuvat oppilaat hartaushetkiin, joita johtajatar pitää.

Lauvantaisin lopetetaan käsityöt kodissa klo 6 i. p. Kesäisin loppuvat ulkotyöt samaan aikaan.

Kesällä saavat oppilaat tehdä kaikkia maatöitä. Myöskin heille opetetaan paljon puutarhatyötä.

Eräänä kesänä kävi hra Lauri Wainola Nikkarilassa. Silloin hän maalaili tauluja, jotka esittävät oppilaita työssä. Kaurapellolla. Maata kääntämässä. Puutarhassa. Leipomassa. Pyykillä y. m.

Lepoaikoina, kuten sunnuntaisin, tytöt lepäilevät, leikkivät, kävelevät, puhelevat j. n. e.

Kodissa on 2 osastoa ja ovat oppilaat siellä 2 vuotta. Uusia oppilaita otetaan joka vuosi marraskuun alussa. Koti on toiminut 13 vuotta. Kaikkiaan on siellä ollut nykyisten oppilaiden kanssa tähän asti 151 tyttöä.

Kodin johtajattarena on neiti *Aina Wialén*. Karjanhoidon opettajattarena toimii neiti *Helmi Winter*. Käsitöiden opettajattarena on neiti *Aino Pesonen*. Heillä on paljon työtä kodissa. Kaikkialla heidän tulee olla läsnä neuvomassa ja opettamassa. He nousevat päivän töihin aamulla varhain, niinkuin tytötkin. Myöhään iltaan ovat he toimessa. Kesäisin on heillä enemmän vapaata, kun oppilaat ovat ulkotöissä.

Työnjohtajana laitoksessa toimii hra *Eero Pangar*. Talon metsänhoitajana on metsänvartijakoulun opettaja *Jussi Rautajärvi*.

Kodin palveluksessa on myöskin kuuromykkiä. Karjakkona on Oulun kuuromykkäinkoulun entinen oppilas *Fanny Hautala*. Hän on käynyt Nikkarilan koulukodin ja saanut paikan samassa kodissa. Palvelusmiehenä on kuuromykkämies *Juho Reini*, joka tekee työnsä hyvin ja säännöllisesti. Hän on naimisissa Iida Waljuksen kanssa, joka on ennen palvellut Turun kuuromykkäinkoulun asuntolassa. Heillä on kaksi pientä kilttiä lasta: Taimi ja Tyyni. Nyt heillä on hauska, puhdas ja lämmin oma asunto, oma koti, jossa he viihtyvät.

Paitsi näitä, on talossa vielä kaksi kuulevaa palvelusmiestä.

Kun vielä mainitsen, että oppilaat vuorotellen kirkonkylästä hakevat postin, jota aina uteliaina odotetaa,n olen kertonut paljon yhden päivän näkemisiä ja kuulemisia Nikkarilan kuuromykkänaisten kodista.

Kodin salin seinällä on muotokuva, jonka alla luetaan:

»*Pehr Olof Bovallius*, Lahjoittajien *Sofie* ja *Angelique Bovalliuksen* isä muuttanut Ruotsista v. 1808 ja perustanut Nikkarilan talon 1811.»

»*Lähinnä Jumalaa on teidän hänen muistoaan kiittäminen kaikesta siitä hyvästä, jota Nikkarilan kuuromykkäkodissa nautitte, sillä hänen kuntonsa ja uskollisuutensa on saattanut kodille Jumalan siunauksen.*»

J. K. P—maa.

Eräs 75 vuotias.

Yli 30 kilometriä Viitasaaren kirkolta lähellä Saarijärven rajaa on suuri Kolarin talo. Siinä asuu kuuromykkä *Juho Kolari*, joka viime maaliskuun 29 p. täytti 75 vuotta. Juhon isä oli aikoinaan tämän talon omistaja. Nyt on talo siirtynyt vieraalle omistajalle. Mutta Juho asuu talossa vielä ja saa siitä eläkkeen kuolemaansa asti. Nuorena poikana pääsi Juho kuuromykkäin kouluun Turkuun, jossa K. O. Malm ja piispa Alopaeus häntä opettivat. Sitten oli hän vähän aikaa Kuopion k. m. koulussa, jossa neiti Amalia Roos häntä opetti. Juhon kouluaika oli lyhyt, noin pari vuotta vain. Mutta lyhyenä kouluaikanaan ennätti hän oppia paljon. Koulusta pääs-

Juho Kolari.

tyään tuli hän kotiinsa maatöihin. Mutta työnteon rinnalla jatkoi hän oppimista. Hän luki ahkerasti, oppi uusia sanoja, kirjoitteli ja kysyi sukulaisiltaan sellaisia asioita ja sanoja, joita itse ei ymmärtänyt. Tällä tavalla on hän läpi pitkän elämänsä oppinut lisää, niin että hän nyt vanhana omistaa hämmästyttävän suuren tietomäärän. Hän on myös tahtonut opettaa toisia kuuromykkiä. Hänen lähellään asui 2 kuuromykkää. Heille opetti Juho sormiaakkosia ja puhui heille viittaamalla paljon asioita raamatusta ja muista kirjoista. Hän oli toisille kuuromykille hyvänä esimerkkinä siivolla elämällään. Juho on asunut kotitalossaan koko pitkän elämänsä. Hänellä on ollut hyvä terveys. Hän on voinut tehdä paljon työtä. Hän on ollut tyytyväinen ja kaikki kunnioittavat häntä. Hän on opettanut kuulevat perheen jäsenet puhumaan sormilla, niin että he voivat vapaasti keskustella hänen kanssaan. Hänellä on ihmeellisen hyvä muisti. Hän muistaa tarkkaan kaikki vanhat asiat. Hän on suuri ja komea mies vielä vanhanakin, terve ja reipas. Hän tekee kaikkia töitä. Mutta erityisen hyvä partaveitsen teroittaja hän on. Pitkien matkojen takaa lähettävät miehet partaveitsensä hänen teroitettavikseen. (Tämän uutisen kirjoittaja voi sen todistaa. Monta veristä haavaa sain leukaani partaveitsellä, jonka Juho teroitti). — Juho Kolari on loistava todistus siitä, miten siivo, ahkera ja opinhaluinen kuuromykkä voi yksinäänkin oppia paljon ja kehittää itseään kunnioitusta herättävässä määrässä. Hän on noita vanhan, hyvän ajan kuuromykkiä, jotka kyllä vain vähän aikaa olivat koulussa, mutta jotka ihmeellisen hyvin ovat onnistuneet edistyä elämässään. Heillä on ollut hyvät periaatteet: ahkeruus, tyytyväisyys, rehellisyys ja jumalanpelko. Toivomme, että monet kuuromykät oppisivat heidän esimerkistään.

Tietoja kotimaasta.

Kuolleita. Lokakuun 10 päivänä kuoli Tampereella keuhkokuumeeseen kuuromykkä nuorukainen *Eetu Heinänen* 24 vuoden vanhana. Vainaja oli käynyt Turun k. m. koulun läpi ja työskenteli koulusta päästyään Tampereella kivityömiehenä, mutta oli usein ilman työtä ja kärsi puutettakin. Espanjantaudin jälkeen sai hän keuhkokuumeen, joka äkkiä kaatoi nuoren, voimakkaan miehen.

Kesäkuun 27 päivänä kuoli Hämeenlinnassa vankileirissä *Verner Ekblom* Porista. Hän oli punakaartissa ja joutui kapinan loputtua vangiksi. Ekblom oli kuollessaan 38 vuoden ikäinen ja jätti jälkeensä vaimon ja kaksi lasta.

Hämeenlinnan vankileirissä on kuollut myös *Emil Suominen* syntyisin Harjavallasta. Hän oli kyyditsemässä punakaartilaisia ja joutui vangiksi. Oli kuollessaan 38 vuotias ja jätti jälkeensä vaimon.

Viime tammikuussa kuoli Porin köyhäintalolla. *Kustaa Fredrik Kallio* keuhkotautiin 54 v. vanhana. Kallio oli Turun koulun käynyt.

Viime elokuun alussa kuoli Heinjoen pitäjässä talollisen Tahvo Nikkisen vaimo *Selma Nikkinen* o. s. Lappalainen 34 vuoden vanhana. Vainaja oli syntynyt Lapinlahden pitäjässä Kuopion läänissä. Hän kävi Jyväskylän k. m. koulun läpi ja meni 3 vuotta sitten naimiisiin koulutoverinsa k. m. talollisen Tahvo Nikkisen kanssa. Hän sairastui keuhkotautiin ja oli kipeänä pitemmän aikaa. Hän kuoli mielellään ja tahtoi päästä parempaan, ijankaikkiseen elämään. Häntä suree lähinnä miehensä.

† *Johan Ahlman*. Viime helmik. 12 p:nä kuoli Turussa kuuromykkäinkoulun opettaja Johan Ahlman.

Hra Ahlman syntyi 28 p:nä tammik. 1839 Haaparannassa. Opettajaksi valmistui hän Tukholman kansakouluopettajaseminaarissa 1861. Hän toimi opettajana jo seminaarin oppilaana ollessansa. Kuuromykkäinopettajana oli hän Manillan kuuromykkäin ja sokeain laitoksessa Tukholman lähellä kaksi lukuvuotta. Pastori Alopaeuksen kehoituksesta valmistui hra Ahlman Turun kuuromykkäinkoulun opettajaksi. Helmikuun 10 p:nä 1864 nimitettiin hänet uuteen virkaansa. Kun johtaja Alopaeus muutti Porvooseen, tuli hra Ahlman virkaatekeväksi johtajaksi Turun kouluun. V. 1881 jätti hän koulun kokonaan ja muutti asumaan maalle.

Hra Ahlman asui monta vuotta Laitilassa maanviljelijänä Kauholan tilalla. V. 1908 muutti hän takaisin Turkuun, jossa eleli hiljaista vaatimatonta elämää.

Hra Ahlman kuului vanhempain opettajain joukkoon. Hän teki työtä kuuromykkäin opetuksen alkuaikoina. Sentähden on hänen nimensä säilyvä myös kuuromykkäin opetuksen historiassa.

(Suom. Aistivialliskoulujen Lehti).

Tampereella pidettiin kuuromykkäin jnmalanpalveluksia lokakuun 12—13 päivinä ja oli sinne kokoontunut suuri joukko kuuromykkiä maaseudulta. Kokouksissa oli läsnä myöskin pastori Itkonen Oulusta. — „Lesken-ropo“ säästölaatikoista saatiin 82 mk.

Juhlapäivä Jyväskylän kuuromykkäinkoululla oli viime lokakuun 21 päivä. Silloin täytti koulun ahkera, uskollinen ja hyvä vahtimestari *Hilda Hakala* 50 v. Jo koulun aamurukouksissa puhui johtaja, pastori Luoma, opettajille ja oppilaille päivän merkityksestä sekä toivotti Hilda Hakalalle onnea. Päivällä kl. 1 kokoontuivat opettajat ja oppilaat kahvijuhlaan. Hilda Hakalalle annettiin kukkia ja hänet saatettiin juhlasaatossa kunniasijalle istumaan. Opettajat ja oppilaat kokoontuivat hänen ympärilleen juhlasaliin. Veisattiin virsi. Rouva Helena Luoma piti Hilda Hakalalle kauniin puheen. Hän kertoi, että Hilda H. oli nyt jo 22 vuotta uskollisesti ja ahkerasti palvellut k. m. koulua. Aina on hän ollut ahkera ja auttavainen. Nyt hänen 50 vuotispäivänään tahtovat koulun opettajat ja oppilaat häntä sydämellisesti kiittää kaikesta. Opettajat antoivat hänelle rahalahjan muistoksi ja oppilaat antoivat hänelle taulun, puserokankaan, esiliinan, käsineet ja paljon kuvakortteja. Oppilaat nostivat hänet myös iloisesti ilmaan monta kertaa. Sitten tarjottiin kaikille kahvia ja leipää sokerin kanssa. Juhla oli sydämellinen ja hauska.

Riihimäen kuuromykkäinyhdistys viettää 5 vuotisjuhlaansa sunnuntaina marraskuun 17 pnä eteläpiirin kansakoululla. Samana päivänä pidetään jumalanpalvelus ja H. p. ehtoollinen kuuromykille Riihimäellä.

Kihlauksensa ovat julkaisseet Helsingissä neiti *Solveig Thorn* ja kirjaltaja *Eino Karilas*. Morsian on Porvoon ruotsinkielisen k. m. koulun oppilas. Hra Karilas on käynyt Kuopion kuurojenkoulun.

Kuuromykkäinkoulut. Turun kuuromykkäinkoulun opettajattarelle Helena Arrheniukselle on myönnetty virkavapautta siksi kun hänen pyytämänsä virkaero on myönnetty. Sijaiseksi on määrätty opettajatar Roosa Maria Lehto.

Asuntolan johtajatar Emma Lundell sekä opettajat Aino Pulkkinen ja Valter Vahlbäck ovat määrätyt toistaiseksi yhdessä hoitamaan Porvoon kuuromykkäinkoulun johtajanvirkaan kuuluvaa opetusvelvollisuutta.

Mikkelin kuuromykkäinkoulun opettajalle O. J. Himaselle on myönnetty virkavapautta toukokuun loppuun 1919 ja sijaiseksi määrätty opettajatar Aino Silvander.

Åvikin koulukodin johtajattareksi rouva M. Kahvan jälkeen on valittu ylioppilas, kuuromykkäin opettaja, neiti *Lydia Hämäläinen* Mikkelistä. Hän rupesi toimeensa marraskuun 1 p:nä.

Åvikin koulukodille on rouva Meri Kahva lahjoittanut 500 mk. Helsingin k. m. auttajayhdistyksen johtokunta on päättänyt panna tuon summan pohjarahastoksi vastedes rakennettavalle turvakodille Åvikin entisiä heikkolahjaisia oppilaita varten.

Lahjoituksia Åvikin vanhainkodille. Rouva Helena Luoma Jyväskylästä 50 mk., Kiikan kuuromykät J. F. Talvian kautta 50 mk., Juho Lehtonen Lahdesta 5 mk., Hilja Pöyhölä ja Hilja Nikulainen Kirkkonummelta 20 mk. — Seuraavat henkilöt ovat lähettäneet rihmarullia: pastorin rouva Amalia Grönberg Nurmeksesta; kuuromykät ja heidän ystävänsä Kokkolassa, pastorin rouva E. Sandströmin kautta; rouva Meri Kahva Honkajoelta; neiti Aina Vialén Pieksämäeltä; ompelija Gustaf Sarlin Ahvenanmaalta sekä Helsingin naiskuuromykät neiti S. Thornin kautta. Kiitos lahjoittajille! Keräystä jatketaan.

Tuomittu kuuromykkä. Valtiorikosoikeus Helsingissä Suomenlinnassa on tuominnut kuuromykkä *Albert Vuorisen* (Hellsténin) 5 vuodeksi vankeuteen osanotosta kapinaan. Vuorinen liittyi Helsinginpitäjän punakaartiin heti kapinan alkupuolella ja oli aseissa.

Kuuromykät! Nyt on marraskuu. Huomasitteko, että marraskuun alussa on *Pyhäinmiesten päivä* sunnuntai. Silloin on pidetty ennen *vanhain kuuromykkäin päivää*. Sinä päivänä ovat kuuromykät, heidän ystävänsä ja kuuromykkäin yhdistykset koonneet rahaa ja tavaraa vanhojen kuuromykkänaisten kodille Hyvinkään Åvikissa. On pidetty iltamia y. m. tämän asian hyväksi. Muistitteko pitää niitä tänäkin pykäinmiesten päivänä? Kokositteko rahaa ja tavaraa vanhojen k. m. kodin hyväksi? Lähetättekö apua vanhojen kodille, joka kärsi sodan hävitystä, ja jossa nykyisenä kalliina aikana on vaikea saada ruoka, puut ja vaatteet riittämään? Älkää unohtaho Åvikia. Pitäkää „vanhojen päivä“ vielä yhdistyksessänne. Ja lähettäkää pienikin apunne. — Lahjoja voi lähettää joko suoraan osotteella: *Kuuromykkäkoti, Hyvinkää, Åvik*, tahi: hra *J. Sundberg, Helsinki, Puistokatu 9*.

Uusia vakinaisia jäseniä Suomen Kuuromykkäin Liiton jäsenluetteloon:

Koskela, Kaarlo, Toholampi; Lehtomäki, Riikka, Vilppula.

Tapaturma sattui äsken Lahdessa Fellmanin sahalla. Kuuromykkä Taava Wiirman työskenteli sirkkelikoneella. Hänen kätensä sattui koneeseen niin, että peukalo meni halki kämmenen puolelta. Lääkäri ompeli haavan kiinni. Kestää 3—4 viikkoa ennenkuin Taava pääsee työhön. Sahanomistaja maksaa lääkärille, niin ettei Taavan itsensä tarvitse sitä maksaa.

Kuulumisia Turusta. Viime lukukauden aikana Turussakin elettiin sodan merkeissä. Kuuromykkäinyhdistys teki kuitenkin työtä kuten ennen on kirjoitettu tässä lehdessä. Mitään erityisempää siellä ei tapahtunut. Muutamat kuuromykät paikkakunnalla joutuivat etenkin sodan loppuaikoina työttömiksi: heidän lukunsa lienee ollut 6. Omien puheittensa mukaan täytyi heidän ryhtyä työhön punakaartin talouskomppaniaan. Eräskin kuuromykkä oli hakenut monesta paikasta tvötä, mutta ei saanut mistään. Lopuksi meni hän kuorimaan punakaartin perunoita. Kun sota loppui pakeni m. m. kuuromykkä Turusta. Hän joutui sitten Hämeenlinnan vankileiriin. Sieltä on hän päässyt kokonaan vapaaksi. Nyt ovat nämätkin kuuromykät taas vanhoissa työpaikoissaan, tekevät ahkerasti työtä. Elämä on heitä paljon opettanut.

Turun kuuromykkäinyhdistys avattiin syyskuun 15 p:nä. Iloisina kokoontuivat jäsenet taas yhteiseen työhön. Paljon oli kaikilla silloin puhetta kesän vietosta. Alkavan työkauden ohjelma tietysti tehtiin. Päätettiin toimeenpanna lukukauden lopussa myyjäiset. Sitä varten kokoonnutaan lauantaisin ompelemaan. Muutamat luovuttivat kangas-korttinsa. Näin saatiin kangasta, josta valmistetaan esiliinoja y. m. Ompeluseuraa johtaa Opettajatar nti. S. Lindroos. Sitäpaitsi on yhdistyksellä vielä paljon valmiita ommeltuja tavaroita, joita on ennen valmistettu. Myyjäisissä toivotaan niistä saatavan paljon rahaa, jota yhdistys tarvitsee nyt enemmän kuin ennen, Tervetuloa vain ostamaan läheltä ja kaukaa!

Lokakuun 20 p:nä piti yhdistyksellä olla iltama, mutta peruutettiin se. Silloin nimittäin saapui kauvan odotettu ja tervetullut vieras kaupunkiin. Pastori Nyman kokosi sekä lauantaina että sunnuntaina kuuromykät Jumalan sanan ympärille, ja vielä sunnuntaina illalla oli hän kuuromykkäinyhdistyksessä, jonne jäsenet lukuisasti olivat saapuneet.

Kotiopintoja on taasen ajateltu pitää yhdistyksessä. Innokkaasti lupasivat kuuromykät siihen ottaa osaa. Mutta alku työn kaunistaa, lopussa kiitos seisoo! Sittenhän nähdään minkälaisia tietoja niistä saamme lukijoillemme antaa.

Marraskuun 3 p:nä pidetään Turun kuurom. yhd'styksessä iltama, jonne kaikki kilvan rientävät Ohjelma on silloin hyvä. Ja sisäänpääsykin maksetaan. Se iltama on Åvikin vanhain kuuromykkänaisten kodin hyväksi.

Seuraavana sunnuntaina taasen aikovat viittomakoulun käyneet kuuromykät näyttää taitojaan kertomusten ja satujen esittämisessä. Tilaisuutta jatketaan seuraavana sunnuntaina iltamalla.

Raittiusyhdistyskin on aikonut valmistaa iltaman ja muistuttaa kuuromykkiä, että edalleen tarvitaan raittius työtä. Kaksi kokousta on tänä lukukautena pidetty Turun Kuuromykkäinyhdistyksen liittymisestä Suomen kuuromykkäinliittoon. Edellisessä kokouksessa olivat "itsenäiset„ vielä liittymistä vastaan. Mutta toisessa muutamat heistä jo huomasivat liittymisen tarpeellisuuden. Kolmas kokous on sitten viimeinen. Silloin lopullisesti asiasta äännestetään. Ja toivottavasti meillä piankin on lukijoille ilmoitettavana, että Turun kuuromykkäinyhdistyskin on liittynyt kuuromykkäin yhteiseen perheeseen.

Turun kuuromykistäkin useat ovat sairastaneet influenssaa. Espanjantautiin sairastuneista ei vielä ole tietoa tätä kirjoitettaessa. Hyvä olisi jos kuuromykät siitä säästyisivät, sillä se on vaarallinen ja tarttuva tauti. Kuuromykkäinkoulussa ovat muutamat opettajat sairastuneet kovaan influenssaan. Heidän on täytynyt olla poissa koulusta monet päivät. Jotkut oppilaistakin ovat sairastelleet tuota kylmettymisestä johtunetta tautia.

Turussa on, kuten muuallakin, satanut syksyllä miltei jokapäivä. Syksy ei ole ollut kaunis. Tämä on ollut ikävää. Kun nyt vain tulisi pian kaunis raitis talvi. Silloin olisi hupaista katsella valkoisia lumihankia ja hengittää terveellistä talvi ilmaa keuhkonsa täyteen. Ehkäpä tuleekin hyvä talvi! Täytyy toivoa. Toivossahan on hyvä elää!

Nimenmuutos. Erik Ala-Antola on nyt Erik Iso-Ettala.

Pimeys vallitsee nyt Suomen kodeissa maalla ja kaupungeissa. Ei ole paloöljyä eikö kynttilöitä. Sodan takia ei niitä voi saada, vaan täytyy ihmisten viettää pitkät, syksyiset illat ja aamut pimeässä. Tämä on hyvin ikävää varsinkin kuuromykille. Heidän on ikävä olla pimeässä kun eivät kuule eivätkä näe. Nyt on ruvettu moneen taloon ostamaan *karbiidilamppuja*. Ne ovat kalliita, valaisevat hyvin. Niihin ei tarvita öljyä vaan vähän vettä ja *karbiidia*. Nämät lamput kuuluvat olevan vähän vaarallisia. Niitä pitää hoitaa hyvin varovaisesti, etteivät räjähdä. Jos lamppu räjähtää, niin voi ihmiseltä palaa kasvot ja silmät. Kuuromykkäin ei ole hyvä pidellä niitä. Palaessaan ne eivät räjähdä. Mutta helposti ne syttyvät palamaan silloin kun *uutta karbiidia pannaan lamppuihin*. Lamput pitää täyttää karbiidilla *päivän aikaan*, eikä saa panna karbiidia *tulen lähelle*. Tulen lähellä karbiidi-kaasu pian syttyy ja räjähtää. Silloin voi ihmisen kasvot ja silmät palaa. Olkaa siis varovaisia!

Suomen valkoisen armeijan k. m. sotilaat. K. m. lehden viime heinä—elok. numerossa kerrottiin yhdestä Suomen valkoisen armeijan k. m. sotilaasta, Mikko Paksujalasta. Kaunis esimerki monelle k. mykälle. Tämän lisäksi tiedän vielä kaksi muutakin k. m. miestä, jotka hekin ovat olleet Suomen valkoisen armeijan sotapalveluksessa, nim. *Aleks. Murtoniemi* ja *Toivo Helminen*, molemmat kuumaverisiä pojalaisia. Viime helmik. puolivälissä liittyivät he vapaaehtoisesti Jyväskylän silloiseen suojeluskuntaan. Heidät pantiin ensin hevosmiehiksi kuormasto osastoon J. kylän lyseolla ja myöhemmin määräsi kuor-

maston päällikkö Aleks Murtoniemen päivystäjäksi sanotulla osastolla ja Toivo Helmisen sirkkeli-mieheksi J. kylän kunnallis talolle. — Heidän mielensä paloi rintamalle, jonne heitä ei kuitenkaan kuuroutensa tähden laskettu, vaan saivat tyytyä olemaan n. k. „sarka sankareina". — Toukok. puolivälissä sanoutui Aleks Murtoniemi irti sotapalveluksesta, saaden siitä täyden vapautuksen kuuroutensa tähden. Toivo Helminen sitävastoin pysyi tehtävässään uskollisesti, siksi kunnes valk. armeija hajoitettiin. —

On todellakin ilahuttavaa kuulla, että Suomen k. m. joukossa on niitäkin, jotka ovat noudattaneet isänmaansa jaloa kutsumusta hädän hetkellä ja pelkäämättä astuneet valkoisten riveihin. — Kiitos Teille, Suomen valkoisen armeijan k. m. sotilaat, kauniista, ylväästä esimerkistä. Tuhatkertaisesti „eläköön" Karjalan k. m. vapaussankarille! On maineesi puhdas ja nimesi unohtumaton!

Jos varjella saa
Kotia ja isänmaata,
Niin taistellaan,
Kun tarvitaan,
Se Vaasan tapa ainiaan.

Pohjalais tyttö.

„Älä jätä huomiseksi, mitä tänään voit tehdä".

Miltei ainoa velvollisuutenne liittoanne kohtaan on jäsenmaksun suorittaminen. Tehkää se muistuttamatta.

Kehoittakaa toverianne jäseneksi liittymään liittoon. Teette siten hyvän palveluksen sekä heille että Suomen Kuuromykkäin Liitolle.

Postiosotukseen kirjoitetaan seuraava kirjallinen tiedonanto:

Allekirjoittanut ilmoittautuu vakinaiseksi jäseneksi S. K. Liittoon suorittaen täten jäsenmaksun Smk. 20. Täydellinen nimi — — —. Toimi — — —. Osoite — — —. Päiväys — — —. (Syntymävuosi, päivä ja paikka sekä missä k. m. koulua käynyt).

Kuuromykkäin Joulu.

Suomen Kuuromykkäin Liiton keskushallinto päätti julkaista tänäkin vuonna »*Kuuromykkäin Joulun*». Oma joululehtemme on tullut rakkaaksi Suomen kuuromykille. Mielellään he sitä ostavat ja mielellään ovat he sitä myyneet ja levittäneet tuttavilleen ja naapureilleen. Joululehteä on painettu joka vuosi enemmän. Tänä vuonna on joululehden hintaa taas täytynyt korottaa. Viime vuonna se maksoi 75 penniä. *Tänä vuonna se maksaa 1 mk. 50 penniä.* Paperin hinta on korotettu. Painatustyö on noussut. Kaikki maksaa enemmän kuin ennen. Sentähden täytyy joululehden hintaa korottaa.

Joululehteen tulee sopivia kirjoituksia ja kuvia kuuromykkäin maailmasta sekä muiltakin aloilta.

Kuuromykät! Ruvetkaa joululehden asiamiehiksi ja hankkikaa sille paljon tilaajia! Asiamiehet saavat jokaisesta 10:stä kappaleesta yhden ilmaiseksi. Myös jaetaan palkintoja, kuten ennnekin, niille asiamiehille, jotka myyvät joululehtiä enimmän.

Tilaukset pitää lähettää ennen joulukuun alkua osotteella: *Kuuromykkäin Joulu. Rikhardinkatu 2, Helsinki.* *Toimitus.*

Tilausilmoitus.

Kuuromykkäin Lehti v. 1919,

Kuuromykkäin Lehti ilmestyy taas ensi vuonna samankokoisena kuin ennenkin, kerran kuussa. Entistä ohjelmaansa noudattaen se koettaa tarjota Suomen kuuromykille vakavaa, opettavaa, hyödyllistä ja huvittavaa lukemista sekä uutisia ja tietoja kuuromykkäin elämästä ja harrastuksista. Siihen koetetaan saada myös kuvia sen verran kuin vähäiset varamme sallivat.

Kun nykyinen aika on kallis, paperi ja painatuskustannuksetkin monin kerroin nousseet, niin on päätetty lehtemme hintaa korottaa, ja *maksaa Kuuromykkäin Lehti ensi vuonna 3 mk.*

Suomen kuuromykät, heidän omaisensa ja ystävänsä: *Tilatkaa Kuuromykkäin Lehti!* Tulkoon se jokaisen kuuromykän luettavaksi! Sitä voi parhaiten tilata *lähimmästä postitoimistosta,* sekä suoraan toimitukselta, os. *Helsinki, Rikardinkatu 2.*

Toimittajat:

J. Sundberg. *Huugo Nyberg,*
os. Johanneksentie 4.
Helsinki.

Vihittyjä:
LEMPI VAINIOMÄKI
MAURI KARIMÄKI
Kiikka 29/9 1918.

Helsinki 1918. K. F. Puromiehen Kirjapaino O.-Y.